

РЕШЕНИЕ

№ 1972

гр. София, 24.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 15.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **9228** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.,вр.203 и сл.АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Д. С. Ал- Х. от [населено място] срещу Агенция“ Митници за заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени вреди в размер на 1303,98 лева – представляваща законна лихва за периода от 14.10.2020 година до 13.01.2021 година върху главница в размер на 51 021,32 лева, мораторна лихва от 14.10.2020 година до датата на депозиране на исковата молба 21.09.2021 година в размер на 19,14 лева върху главница от 200,85 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, вследствие отмяна на Наказателно постановление № 149/2018 година, издадено от Началник Митница Аерогара- С. от страна на АССГ в частта, в която е постановено отнемане в полза на държавата на сумата от 26 000 евро и 220 щатски долара и за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие отмяна на Наказателното постановление в частта за отнемане в полза на държавата на недеklarираните средства от страна на Митница „Аерогара“ С. в размер на 5000 лева от 12.08.2018 година до 13.01.2021 година.

В исковата молба се твърди, че от момента на задържането на парите 12.08.2018 година ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в болки и

страдания , не е могъл да закупи дворно място, за да построи къща, и е изпаднал в депресия , станал е затворен, престанал е да общува с близки и роднини. Наред с това се сочи, че след отмяната на Наказателното постановление в частта на отнемането в полза на държавата на посочените парични средства, ищецът е бил лишен от възможността да ползва същите и затова претендира обезщетение от момента на влизане в сила на Решението за отмяна на Наказателното постановление в частта на отнемането в полза на държавата на паричните средства. Искане се да бъде осъден ответникът да заплати исканите обезщетения. Претендират се и сторените по делото разноски.

В съдебно заседание ищецът-Д. С. Ал- Х. редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, не се явява. Исковата му молба на заявените основания се поддържа адвокат В., редовно упълномощен, който поддържа исковата молба на заявените основания и заявява претенция за присъждане на разноски.

Ответникът по иска–Агенция „Митници“ редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от юрисконсулт С., редовно упълномощена която оспорва исковата молба по основание и размер. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и моли да бъде редуцирано по реда на чл.78,ал.5 ГПК.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК се представлява от прокурор Ю., който намира исковата молба за основателна и доказана и изразява становище за уважаване в пълния размер.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Между страните няма спор, че срещу ищеца е издадено Наказателно постановление №149 от 21.12.2018 година от Началник Митница Аеоргара С., с което на Д. С. Ал - Х. за нарушение на разпоредбите на чл.3 от Регламент №1889/2005 на ЕП и Съвета, чл.11А, ал.1 от Валутния закон и във връзка с чл. 2, ал. 1 от Наредба №Н- 1 от 01.02.2012 година за пренасянето през границата на страната на парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия със и от тях и за водене на митнически регистри по чл.10а от Валутния закон е наложено административно наказание „глоба” в размер на 1000 лева на основание чл.18, ал.1 от Валутния закон във връзка с чл. 27 от ЗАНН, като на основание чл.20 от ВЗ са отнети в полза на държавата задържаните с разписка 0098880/ 12.08.2018 година парични средства в размер на 26 000 /двадесет и шест хиляди/ евро и 220 /двеста и двадесет/ щатски долара с обща равностойност при валутен курс за митнически цели 51 222.16 /петдесет и една хиляди двеста двадесет и два/ лева и 16 стотинки.

С Решение №77981 от 28.04.2020 година, постановено по н.а.х.д дело № 1541/2019 година по описа на СРС е потвърдено обжалваното Наказателно постановление.

С Решение №5426/14.10.2020 година, постановено по адм.дело № 5644/2020 година по описа на АССГ е отменено Решението на СРС по горесцитираното дело в частта за отнемането в полза на държавата на задържаните парични средства и е постановено друго, с което е отменено Наказателното постановление в частта на отнетите в полза на държавата, задържани с Разписка 0098880/ 12.08.2018 година парични средства в размер на 26 000 /двадесет и шест хиляди/ евро и 220 /двеста и двадесет/ щатски долара с обща равностойност при валутен курс за митнически цели 51 222.16 /петдесет и една хиляди двеста двадесет и два/ лева и 16 стотинки и е

оставено в сила Решението в останалата обжалвана част.

Приложени са и доказателства, че задържаните и отнети парични средства са преведени на ищеца на дата 12.01.2021 година от страна на Териториална дирекция“ Югозапдана.

От показанията на свидетеля И. И. М. Ал-Х. – майка на ищеца се установява как е разбрал за задържаните пари на сина и, откъде ги е пренасял и какво се е случило на датата на задържането на пренасяните парични средства.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба срещу Агенция“ Митници“ за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, исковата молба е неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в Глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл.1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора, исковите по ал.1 се разглеждат по реда, установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъоб разността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презюмира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. По аргумент от чл.205 от АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от

чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните-с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове,

действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник-Агенция „ Митници“, която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото на първо място, длъжностното лице, издало Наказателното постановление е Началник Митница Аерогара С., но самият Началник Митница Аерогара С. не е юридическо лице, а административен орган. На второ място, съгласно действащия по време на издаване на Наказателното постановление Закон за митниците в чл.7 от същия е посочено, че Митническата администрация е централизирана административна структура, организирана в Агенция "Митници" към министъра на финансите, която е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище С.. Агенция "Митници" е структурирана в Централно митническо управление и митници. Общата и специализираната администрация в Централното митническо управление са организирани в дирекции. Митницата е структурирана в териториално митническо управление и митнически бюра и/или митнически пунктове. Агенцията е структурирана в Централно митническо управление и в териториални дирекции: Тракийска, Югозападна, Д., С. морска и Ю. морска/ сега действащата редакция. Митницата е административно звено в структурата на Агенцията, а Началникът на митницата е третостепенен разпоредител с бюджет към министъра на финансите. Митницата е структурирана в териториално митническо управление, митнически бюра и/или митнически пунктове. Структурата и числеността на персонала в териториалното митническо управление, в митническите бюра и в митническите пунктове се определят със заповед на директора на Агенцията/ към момента на издаване на Наказателното постановление. На следващо място, пасивно легитимирани по тези иски са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. Към момента на издаване на Наказателното постановление отново тогава действащият Закон за митниците също не е предвиждал качеството на юридическо лице на съответния Началник на Митница, а отново Агенция "Митници" е била юридическо лице и в този смисъл няма промяна в юридическото лице, което следва да бъде пасивно легитимирано като ответник по иска.

От събраните по делото доказателства е установено, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие отмяна на Наказателно постановление №149/21.12.2018 година на Началник Митница "Аерогара"- С. в частта на отнемането в полза на държавата на парични средства в размер на 26 000 евро и 220 щатски долара. Наказателното постановление не е и не

може да бъде административен акт, той винаги и безусловно е правораздавателен акт, с който се слага край на едно административно-наказателно производство. Административните наказания се налагат от изпълнителни органи, на които е възложена юрисдикционна компетентност-действат като особени юрисдикции и се подчиняват на правния режим на съответната съдебна система. При реализиране на тази специална правораздавателна компетентност за случая, административно-наказващите органи са извадени от системата на изпълнителните органи и имплицитно са включени в системата на съдебната власт /образно казано с оглед на дейността, а не институционално, тъй като самата Конституция не предвижда създаването на особени юрисдикции/. Наред с това, дейността по налагане на административно наказание и ангажиране на административно наказателна отговорност, не представлява административна дейност, а юрисдикционна такава /със забележка относно казаното по-горе/. На следващо място, правната уредба на НП се съдържа в ЗАНН, а не в АПК и в ЗАНН няма препращане към АПК относно издаването, съдържанието и обжалването на НП. Дори и да е издадено от некомпетентен орган, наказателното постановление не се обявява за нищожно, а се отменя като незаконосъобразно/аргумент от разпоредбата на чл.63 от ЗАНН, според която правомощията на районния съд са да отмени, да потвърди или измени наказателното постановление, а не да го обяви за нищожно. С АУАН се установява нарушението и нарушителят, а с НП се ангажира административно-наказателната отговорност на нарушителя. АУАН се съставя от определени длъжностни лица и има задължителни реквизити, посочени в чл.42 от ЗАНН. Реквизитите на наказателното постановление са посочени в чл.57 от ЗАНН, а издателят на наказателното постановление е посочен в съответния закон/ какъвто е процесният случай/. И АУАН не е индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 от АПК, а се подчинява на правната уредба на ЗАНН и в частност следва да отговаря на изискванията на чл.42 от ЗАНН и най- същественото за АУАН е това ,че с него се поставя началото на едно административно- наказателно производство, което е различно от производството по издаване на индивидуални административни актове. Фактът, че наказателното постановление не е административен акт обаче не води до извод, че лицето засегнато от отмяната на наказателното постановление не може да претендира вреди по реда на чл.1 от ЗОДОВ. Това е така защото, съгласно Тълкувателно постановление №2/19.05.2015 година на ВКС и ВАС е посочено, че“ видът на незаконосъобразния акт, вредите, от който подлежат на обезщетяване, определян по признаците, визирани в АПК, не се сочи като законов критерий за приложението на ЗОДОВ. За разлика от него, понятието „административна дейност“ е посочено изрично както в съдържанието на правната норма на чл. 1, ал.1 ЗОДОВ, така и в нейното заглавие: „Отговорност за дейност на администрацията“. Подобен е законодателният подход и в разпоредбата на чл.2 ЗОДОВ, която установява отговорност на държавата за вреди при осъществяване на правозащитна дейност и е озаглавена „Отговорност за дейност на правозащитните органи“. Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност, и с налагане на административни наказания. Дейността по административно наказване по естеството си е правораздавателна дейност на

администрацията, насочена е към разрешаване на правен спор, възникнал по повод на конкретно сезиране, при спазване на състезателно производство в условията на независимост и самостоятелност на решаването. Тя е свързана със защитата на реда в областта на държавното управление по аргумент от чл.6 от Закона за административните нарушения и наказания и представлява санкционираща управленска дейност. Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/ дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административно-наказателна компетентност. Наказателното постановление, като резултат от упражнената дейност по административно наказване, също представлява по естеството си правораздавателен акт, той не се издава по реда на АПК и не носи белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК. Въпреки това, основният вид на дейността по налагане на административно наказание и на извършените действия или бездействия във връзка с административното наказване не дава основание разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ да се тълкува ограничително като приложното ѝ поле да се ограничи до административните актове, издавани по реда на АПК, а незаконосъобразните наказателни постановления, с оглед на правораздавателния им характер, да бъдат изключени от предметния обхват на закона. За квалифициране на иска като такъв по чл.1, ал.1 ЗОДОВ определяща е не правната природа на отменения акт, а основният характер на дейността на органа, негов издател. Независимо, че наказателното постановление не представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и въпреки че поражда наказателно-правни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Неговото издаване е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административно-наказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност“.

Съдебният състав не споделя довода на процесуалния представител на ответника по иска, че ищецът претендира заплащане на обезщетение вследствие нарушаване правото на ЕС, защото изложените в исковата молба твърдения са свързани с производството по обжалване на наказателното постановление и цитирани в мотивите на Решението на АССГ/ което по същество представлява дословно преписване на мотивите в Решението на АССГ, а не изложени доводи и твърдения в посока нарушаване правото на ЕС, респективно на това претендиране на вреди от нарушаване правото на ЕС.

В конкретната хипотеза, действително е налице отмяна на акт, който е издаден в резултат на административна дейност/ отмяна на Наказателно постановление в частта на отнемане в полза на държавата на задържаните парични средства, пренасяни от ищеца и то с влязло в сила Решение, постановено от АССГ.

Посочената сума в размер на 1303,98 лева като претенция за присъждане на законната лихва върху главница в размер на 51 021 ,31 лева за периода от 14.10.2020 година до 13.01.2021 година е неоснователна и недоказана.

На първо място, по делото липсват доказателства след влизане в сила на отменителното Решение на АССГ ищецът да е отправил покана до ответника за възстановяване на исканата сума, която е задържана при влизане в РБ на ищеца на

дата 12.08.2018 година. На второ място съдът изрично даде възможност на ищеца да представи доказателства дали е отправил покана за възстановяване на задържаните суми, като делото бе отложено за друга дата, но такива доказателства не бяха представени. На следващо място простото твърдение на ищеца ,че е отправил такава покана на дата 26.11.2020 година по никакъв начин не може да обуслови както отправена покана за възстановяване на задържаните суми, още по- малко отправена покана за заплащане на законната лихва под формата на обезщетение върху сумите, които са задържани на дата 12.08.2020 година. Наред с това, на дата 12.01.2021 година ответника то по иска е превел сумата от 26 000 евро по сметката на ищеца и сумата от 220 щатски долара. Няма доказателства и след тази дата ищецът да е отправил покана за заплащане на законната лихва върху сумите, които са задържани на дата 12.08.2020 година и ответникът да не ги е изплатил или да не се е произнесъл по тях, за да е налице основание за претендиране на законната лихва под формата на обезщетение.

В т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС е посочено, че при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия, или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт ,тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). В този смисъл е приетото по [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по гр. дело № 3/2004 г.](#) на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено,ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

В конкретния случай от доказателствата по делото не се установява, че ищецът отправил покана за заплащане на обезщетението за претърпени имуществени вреди под формата на законна лихва, както след влизане в сила на Решението на АССГ за отмяна на отнетите в полза на държавата на паричните средства, пренасяни от ищеца 26 000 евро и 220 щатски долара, така и след изплащане на сумата на дата 12.01.2021 година/ когато същата е предадена от страна на ответника по иска/

Цитирана съдебна практика на ВАС в Решение №9160/12.08.2021 година, постановено по адм. дело № 1304/2021 година по описа на ВАС от страна на ищеца не може да намери приложение, защото казусът касае друг различен правен спор от настоящия, различна фактическа обстановка и различни правни норми.

Настоящият съдебен състав на споделя изложените в редица съдебни решения изводи на ВАС- Трето отделение, с докладчик съдия А. А., че подаването на искова молба представлява покана до ответника за заплащане на обезщетение. Това е така, защото исковата молба не е и не може да бъде покана до ответника по иска. Искът **от гледна точка на съдебния процес е предявена пред [съда](#) молба (обикновено писмена) да се разреши граждански спор със [сила на пресъдено нещо](#). С иска се поставя началото на исковия процес, определя се спорният предмет и страните**

в процеса. Значение на иска в гражданския процес: 1. Поставя начало на исковия процес, като поражда процесуалното правоотношение. 2. Определя спорния предмет и чрез него кои са надлежните страни по делото. 3. Сочи вида на търсената защита, която определя естеството на самия иск (установителен, осъдителен или конститутивен). 4. Предопределя защитата, която може да иска и да получи ответникът по повод на иска- тя се състои винаги в сила на пресъдено нещо, с която се отрича претендираното от ищеца право или се потвърждава отричаното от него право. 5. Поддържа живота на исковия процес: висящността на процеса не може да надживее десезирането на съда, до което се стига при оттегляне, отказ от иска или съдебна спогодба. 6. Определя предмета на решението – то е отговор на иска; когато искът е основателен, той предопределя и съдържанието на решението; всеки иск съдържа проект за съдебното решение, което ищецът желае, но ще получи само, ако искът му е допустим и основателен.

Поканата до ответника по иска е съвсем различно процесуално действие на ищеца, то винаги е конкретно и абсолютно различно от подаване на исковата молба. Наред с това, в самата искова молба няма посочване, че подаването на исковата молба следва да се счита като покана до ответника по иска за заплащане на сумите.

Не се доказва, че вредите са пряка и непосредствена последица от отмяната на наказателното постановление в частта на отнемането на паричните средства, задържани от ищеца на дата 12.08.2020 година.

Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увраждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че „...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“. Основавайки се на това разбиране, гражданските съдилища и Върховния касационен съд безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно

свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане, и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако то не беше налице, те не биха били направени.

Правото на обезщетяване на вреди, причинени от непозволено увреждане, институт, познат от римското право и е бил прилаган още в българското обичайно право. Той стои в основата и на чл. 45 и следващите от действащия Закон за задълженията и договорите и изцяло на него е базиран и Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 4 от този закон предвижда, че "държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице." Едно от условията на чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на иска за реализиране на отговорността на държавата и общините за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е административния акт да е отменен по "съответния ред", който е обжалван по административен или/ и/ съдебен ред.

В случая и при казаното по-горе, не се доказва, че вредите са пряка и непосредствена последица от отмяна на наказателното постановление в частта на отнемането в полза на държавата на паричните средства, пренасяни от страна на ищеца- 26 000 евро и 220 щатски долара и безспорно не е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Не се доказва, че е налице увреждане в имуществената сфера на ищеца, довело до намаляване на неговия патримониум. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстрояване, пристрояване, подстрояване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след изпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след изпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“

Имуществената вреда може да се заключава и в това, че лицето **пропуска да осъществи една полза – че пропуска да увеличи имуществото си, макар да са съществували всички изгледи за това.** Деянието го лишава от тази възможност – от

една сигурна облага. Според Тълкувателно решение

№3/ от 12 декември 2012 година на ОС на ГК и ТК на ВКС неточното изпълнение на договорните задължения поражда правото на кредитора да иска от длъжника изпълнение заедно с обезщетение за забавата или да иска обезщетение за неизпълнение (чл. 79, ал. 1 ЗЗД). Съгласно разпоредбата на чл. 82 ЗЗД, регламентираща обема и границите на отговорността за вреди от виновно неизпълнение на договорните задължения, обезщетението обхваща всички причинени вреди, които са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, като при недобросъвестност на длъжника – обезщетението обхваща всички преки и непосредствени вреди. Според посочената разпоредба, подлежащите на обезщетяване имуществени вреди са два вида – претърпяна загуба и пропуснатата полза. Както в правната доктрина, така и в съдебната практика, пропуснатата полза се дефинира като неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора.

Установяването на пропуснатата полза се основава на предположение за състоянието, в което имуществото на кредитора би се намирало, ако длъжникът беше изпълнил точно задължението си, съпоставено с имуществото му към момента на неизпълнението. Тъй като пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда, това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

Пропуснатата полза е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Поради това и при липса на изрично установена в закона презумпция за настъпването ѝ, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса. Само ако бъде доказано, че при точно изпълнение на длъжника имуществото на кредитора е могло да бъде увеличено, ще бъде постигната целта на предвиденото в чл. 82 ЗЗД обезщетяване – да се поправят претърпените от кредитора вреди, без да се допусне обогатяването му за сметка на длъжника. На обезщетяване подлежат не всички пропуснати от възложителя ползи, а само тези, които са били предвидими за страните по сделката към момента на пораждаване на задължението и са пряка и непосредствена последица от неговото неизпълнение. Това са ползите, чието пропускане, с оглед специфичните за случая обстоятелства и при проявена грижа на добрия стопанин/добрия търговец, страните са могли и са били длъжни да предположат и което е причинено именно от неизпълнението, т.е. което представлява негов необходим и закономерен резултат. Освен фактите, относими към основанието на претенцията – пропускане на твърдяната полза, предвидимост на същата към момента на пораждаване на задължението, респ. недобросъвестност на длъжника и причинна връзка между пропуснатата полза и виновното неизпълнение на длъжника, на доказване от страна на кредитора подлежи и размерът на пропуснатата полза, като се съобрази, че по отношение на размера изискването за предвидимост не се отнася. Когато за целите на обезщетението, при определена категория пропуснати ползи законодателно е нормиран начина на определянето им, съвместяващ принципите и критериите за оценка, възприетата с нормативен акт методика е приложима.

С оглед на това настоящият съдебен състав намира, че искът за заплащане на сумата от 1303,98 лева е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен.

По иска за заплащане на сумата от 19,14 лева- мораторна лихва за забава върху сумата от 200,85 лева- невъзстановена сума в периода от 14.10.2020 година до 21.09.2021 година.

Съдът намира, че този иск е неоснователен и недоказан.

На първо място, на дата 12.08.2018 година, от ищеца са задържани пренасяните от него парични средства в размер на 26 000 евро и 220 щатски долара, като е налице в този смисъл и признание от самия ишец. На второ място, на дата 12.01.2021 година ответникът по иска е превел по банковата сметка на ищеца не левовата равностойност на отнетите в полза на държавата парични суми, а напротив същата валута- 26 000 евро и 220 щатски долара/ с две отделни платежни нареждания/, при което посочената сума от 200,85 лева като останала невъзстановена не се подкрепя от доказателствата по делото, а от там и върху тази сума да се дължи мораторна лихва за забава. Наред с това няма доказателства както от датата на влизане в сила на решението за отмяна на Наказателното постановление в частта на отнетите в полза на държавата парични средства, така и след датата на превода 12.01.2021 година ишецът да е поискал както възстановяване на сумата от 200,85 лева, така и заплащане на мораторната лихва за забава-19,14 лева, и ответникът да е изпаднал в забава. Следва да бъде посочено, че в ЗОДОВ няма изрична правна норма, която да сочи на дължимост на мораторна лихва върху обезщетението, при което следва да намери приложение нормата на чл.86 от ЗЗД. В съответствие с разпоредбата на [чл. 86, ал. 1 от ЗЗД](#) във вр. с [чл. 84, ал. 2 от ЗЗД](#) и в конкретната хипотеза налице е безсрочно задължение, за което длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора/ РЕШЕНИЕ № 16917 ОТ 17.12.2013 Г. ПО АДМ. Д. № 2366/2013 Г., III ОТД. НА ВАС, и Решение № 667 по гр. д. № 1816 за 2008 г. на I ГО/ като изпадането на длъжника в забава да изплати обезщетението по чл.1 от ЗОДОВ е обусловено от отправянето на покана до него преди предявяването на иска, тъй като няма определен срок, в който следва да заплати определената парична сума като обезщетение. Това разрешение е напълно съответно на тълкуването, дадено в ТР № 3 по гр. д. № 3/95 г. на ОСГК относно момента, от който се дължи лихва върху обезщетение. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено, ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане.

Предвид неоснователността на двата иска за заплащане на обезщетение под формата на законна лихва под формата на мораторна лихва за забава, настоящият съдебен състав намира и исковата претенция за заплащане на законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на сумата за неоснователна.

По иска за заплащане на обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди в размер на 5000 лева, изразяващи се в болки, страдания и неудобства от задържането на парични средства в размер на 26 000 евро и 220 щатски долара за периода от 12.08.2018 година до 13.01.2021 година.

Настоящият съдебен състав намира ,че този иск също е неоснователен и недоказан.

Обезщетението за причиняване на неимуществени вреди е уредено в [Закона за задълженията и договорите \(ЗЗД\)](#) като част от правния институт на непозволеното увреждане ([член 45 до 54 от ЗЗД](#)). Общото правило е, че всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. Когато се претендира обезщетение за неимуществени вреди, които нямат конкретно материално изражение, съдът определя размера по справедливост. Разпоредбата на [чл. 45 ЗЗД](#) е обща и не съдържа ограничения относно страните в правоотношението, възникнало от непозволеното увреждане - всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму, в т.ч. и на юридическо лице . Следва да бъде отбелязано още, че неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяваща се в претърпяване на болки/ като болката е краткотрайно преживяване на неприятно усещане,предизвикано от външно въздействие/, и страдания/ а страданиято е продължаваща болка/.

Неимуществените вреди са неизмерими с пари и затова следващото се за тях обезщетение, както и кръгът на лицата, които имат право на него, се определят на принципа на справедливостта. Обезщетението за неимуществени вреди, предвидено в [чл. 52 ЗЗД](#), възмездява главно страданията или загубата на морална опора и подкрепа, понесени от увредения вследствие на увреждането.

Ищецът не ангажира доказателства, които да доведат до извод , че от момента на задържане на паричните суми от 12.08.2018 година до 13.01.2021 година той да е изпаднал в стрес, да се е панирал психически и да не е знаел какво ще каже на родителите си. Единственото доказателство, ангажирано в тази насока са показанията на неговата майка И. И. М.- Ал- Х., от чиито показания се установява единствено, че той не е бил нервен при освобождаването му от Митница Аерогара- С., а е бил отчаян, защото е трябвало да даде парите да бъде закупено дворно място в [населено място] , той не е се оплакал, че има грубо отношение към него на митницата, но тя/ майка му/ се е оплакала, отчаяността не се е отразила на здравословното му състояние. Недоказани останаха твърденията на ищеца, че след отнемане на паричните средства той да е престанал да общува с близките си, да е станал затворен, защото такива доказателства не са представени и дори не се установяват от показанията на свидетеля- негова майка. Не се доказва по никакъв начин ищецът да е претърпял каквито и да било неимуществени вреди и то в посочения размер от 5 000 лева и за посочения в исковата молба период- от 12.08.2018 година до 13.01.2021 година. Не се доказва и причинна връзка между вредата, която се претендира и състоянието на ищеца, породено от незаконосъобразното отнемане в полза на държавата на парични суми в размер на 26 000 евро и 220 щатски долара, при което искът е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за присъждане на разноски е неоснователна. В полза на ответника по иска, следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение.Съгласно нормата на [чл.10,ал.4 от ЗОДОВ -\(Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.\)](#)съдът осъжда ищеца да заплати на ответника **възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ, но тази норма Вярно е , че тази норма няма обратно действие и изрично с Преходните и заключителни разпоредби КЪМ](#)**

ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА ДЪРЖАВАТА И ОБЩИНИТЕ ЗА ВРЕДИ(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2019 Г.) с§ 6. (1) е посочено, че **този закон** се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила, а неприключилите до влизането в сила на този закон производства се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последвало въззивно и касационно обжалване, но също така е вярно, че производството пред АССГ образувано на дата 23.09.2021 година след влизане в сила на посоченото изменение на нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ и безспорно намира приложение в случая. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по **чл.10,ал.4** при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяваното процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на чл. 37 ЗПП препраща към НЗПП, където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/.** Съдът намира, че в полза на ответника по оспорването следва да бъде присъдено минимално възнаграждение в размер на 100 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност, проведени са две съдебни заседания, в които е взела участие юрисконсулт С..

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на Д. С. Ал- Х. от [населено място] срещу Агенция“ Митници за заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени вреди в размер на 1303,98 лева – представляваща законна лихва за периода от 14.10.2020 година до 13.01.2021 година върху главница в размер на 51 021,32 лева, мораторна лихва от 14.10.2020 година до датата на депозиране на исковата молба 21.09.2021 година в размер на 19,14 лева върху главница от 200,85 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, вследствие отмяна на Наказателно постановление № 149/2018 година, издадено от Началник Митница Аерогара- С. от страна на АССГ в частта, в която е постановено отнемане в полза на държавата на сумата от 26 000 евро и

220 щатски долара и за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие отмяна на Наказателното постановление в частта за отнемане в полза на държавата на недеklarираните средства от страна на Митница „Аерогара“ С. в размер на 5000 лева от 12.08.2018 година до 13.01.2021 година.

ОСЪЖДА Д. С. АЛ- Х. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“-ГР.С. СУМАТА ОТ 100 ЛЕВА-ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото,съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: